

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Світлана ЛУТКОВСЬКА

« 02 » 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА

Рівень вищої освіти	<u>Перший (бакалаврський)</u>
Галузі знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність	<u>073 Менеджмент</u>
Освітньо-професійна програма	<u>Менеджмент</u>

Вінниця – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва». Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський), галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, 2023. 18 с.

галузі знань

Розробник:

Разанова О.П., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри технології виробництва, переробки продукції тваринництва та годівлі

Викладачі:

Разанова О.П., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри технології виробництва, переробки продукції тваринництва та годівлі

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри технології виробництва, переробки продукції тваринництва та годівлі

Протокол від «31» липня 2023 року №1.

В.о.зав. кафедри

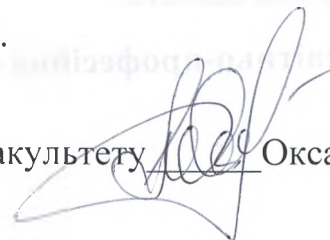

Галина ОГОРІДНІЧУК

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва та ветеринарії

Протокол від «31» липня 2023 року № 1.

Голова навчально-методичної комісії факультету

Оксана ПІКУЛА

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні науково-методичної комісії Вінницького національного аграрного університету.

Протокол від «01» серпня 2023 року № 1.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент Менеджмент Перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		Курс підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
2-й		1- 2-й	
Атестацій - 2		Лекції	
		22 год.	4 год.
Загальна кількість годин – 120		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
	-	-	
	Самостійна робота		
	80 год.	112 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 5	Вид контролю: залік		

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни.

Мета викладання навчальної дисципліни - формування у майбутніх фахівців системи знань з виробництва продукції тваринництва, організації виробництва і використання кормів, а також раціональної і повноцінної годівлі тварин, умінь щодо раціонального вибору і ефективного застосування технічних засобів з метою підвищення продуктивності праці і зниження собівартості продукції.

3. Компетентності та результати навчання

Для виконання завдань, поставлених перед тваринництвом в сучасних умовах потрібні висококваліфіковані кадри із економічних спеціальностей, які б досконало знали технологію виробництва продукції тваринництва, вміло застосовували її у практиці і робили економічні розрахунки по одержанню достатньої кількості продукції з мінімальними витратами кормів та затратами праці.

Як результат вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- біологічні особливості сільськогосподарських тварин;
- зоотехнічні основи та методи оцінювання поживності кормів та їх класифікацію;
- технологічні умови вирощування, виробництва, заготівлі та раціонального використання кормів;
- технологію виробництва тваринницької продукції.

вміти:

- визначати об'єм і масу заготовлених кормів;
- визначати показники продуктивності тварин;
- використовувати основні дані відтворення стада з метою виробничого планування;
- обґрунтовувати вибір засобів механізації певних виробничих умов;
- користуватися матеріалами зоотехнічного обліку з метою аналізу економічної ефективності галузі тваринництва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

Програмні результати:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

4. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», як складова частина навчальної програми підготовки студентів зі спеціальності 073 Менеджмент, освітнього ступеня «Бакалавр» ґрунтується на знанні студентів дисциплін: «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва».

5. Програма навчальної дисципліни

АТЕСТАЦІЯ 1. ОСНОВИ РОЗВЕДЕННЯ ТА ГОДІВЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН, ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ МОЛОКА ТА ЯЛОВИЧИНИ.

Тема 1. Основи розведення сільськогосподарських тварин: походження тварин; конституційно-екстер'єрні тварини; види продуктивності; організація племінної роботи; фактори впливу на м'ясну продуктивність тварин; основні принципи підбору; база племінного тваринництва; способи розмноження с.-г. тварин.

Тема 2. Основи годівлі сільськогосподарських тварин: оцінка поживності кормів та раціонів; класифікація та характеристика кормів; заготівля та раціональне використання кормів; принципи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин; фактори впливу на перетравність поживних речовин; зберігання кормів при силосуванні; підготовка кормів до згодовування.

Тема 3. Технологія виробництва та переробки молока: біологічні особливості великої рогатої худоби та фактори, що впливають на молочну продуктивність; температура і вологість повітря в приміщеннях; вплив кормів на продуктивність і склад молока; основні породи корів молочного та комбінованого напрямку продуктивності; технологія вирощування молодняка; утримання телят в молозивний період.

Тема 4. Технологія виробництва та переробки яловичини: значення м'ясного скотарства; Вирощування і відгодівля молодняка ВРХ за інтенсивними технологіями; Інтенсивність вирощування молодняка; фактори, що впливають на м'ясну продуктивність; породи великої рогатої худоби м'ясного напрямку продуктивності; види відгодівлі молодняка великої рогатої худоби; переробка яловичини.

Тема 5. Характеристика галузі конярства та особливості переробка продукції: значення галузі конярства, її стан і тенденції розвитку; біологічні особливості коней, штучне осіменіння кобил; породи коней; відтворення поголів'я коней і вирощування молодняка; годівля і утримання коней; особливості переробки продукції.

АТЕСТАЦІЯ 2. ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ЯЄЦЬ І М'ЯСА ПТИЦІ, ВОВНИ ТА СВИНИНИ, ПРОДУКЦІЇ КРОЛІВНИЦТВА ТА БДЖІЛЬНИЦТВА.

Тема 6. Технологія виробництва та переробки яєць та м'яса птиці: значення та біологічні особливості птахівництва; породи сільськогосподарської птиці; правила прийому птиці та технологічна схема забою та переробки птиці; способи забою птиці та технологія переробки яєць; строки використання дорослої птиці з початку її переведення у доросле стадо; тривалість інкубації яєць; тривалість передзабійної витримки; формування тушок.

Тема 7. Технологія виробництва та переробки вовни та баранини: значення та біологічні особливості овець; характеристика порід овець; асканійська тонкорунна порода; прекос; цигайська порода; основні корма для овець; основними кормами для овець; характеристика основних продуктів вівчарства; годівля та утримання овець; відтворення стада в вівчарстві; переробка продукції вівчарства

Тема 8. Технологія виробництва та переробки продукції рибництва: значення рибництва в житті людини; риби занесених у Червону книгу України; стадії розвитку статевих клітин самок риб; рибна промисловість України; сучасний стан рибництва в Україні та світі; інноваційні підходи у вирощуванні риби; інновації у переробці риби.

Тема 9. Технологія виробництва та переробки свинини. біологічні особливості свиней; основні породи свиней; відтворення стада; особливості годівлі та утримання свиней; види відгодівлі свиней; види засолювання сировини; технологія м'ясних напівфабрикатів; порода ландрас; порода дюрок; племінна робота у свинарстві мічення свиней годівля поросних свиноматок; годівля поросних свиноматок; вирощування порослят-сисунів; відлучають порослят у 21, 45, 60 днів.

Тема 10. Технологія виробництва та переробки продукції кролівництва: походження кролів; біологічні особливості кролів; продукція кролівництва; м'ясна продукція; хутрова продукція; побічні продукти кролівництва; побічні продукти кролівництва; м'ясні породи кролів; пухові породи кролів; системи утримання кролів; хімічний склад м'яса кролів; породи кролів; годівля та утримання кролів; харчова цінність м'яса кролів.

Тема 11. Технологія виробництва та переробки продукції бджільництва: стан галузі бджільництва та організація пасіки; бджолина сім'я; медоносна база і запилення рослин бджолами; розведення та утримання бджолиних сімей; виробництво продукції бджільництва; етапи розвитку бджільництва; продукція бджільництва; біологічні особливості медоносної бджоли; медова палітра кольорів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Атестація 1. Основи розведення та годівлі сільськогосподарських тварин, технології виробництва та переробки молока та яловичини												
Тема 1. Основи розведення сільськогосподарських тварин.	10	2	2			6	10				10	
Тема 2. Основи годівлі сільськогосподарських тварин.	10	2	2			6	10				10	
Тема 3. Технологія виробництва та переробки молока.	10	2	2			6	10	2	2		6	
Тема 4. Технологія виробництва та переробки яловичини.	10	2	2			6	10		2		8	
Тема 5. Характеристика галузі конярства та особливості переробки продукції.	10	2				8	10				10	
Разом	50	10	8			32	50	2	4		44	
Атестація 2. Основи технології виробництва та переробки яєць і м'яса птиці, вовни та свинини, продукції кролівництва та бджільництва												
Тема 6. Технологія виробництва та переробки яєць та м'яса птиці.	12	2	2			8	12	2			10	
Тема 7. Технологія виробництва та переробки вовни та баранини.	12	2	2			8	12				12	
Тема 8. Технологія виробництва та переробки продукції рибництва.	10	2				8	10				10	
Тема 9. Технологія виробництва та переробки свинини.	12	2	2			8	12				12	
Тема 10. Технологія виробництва та переробки продукції кролівництва.	12	2	2			8	12				12	
Тема 11. Технологія виробництва та переробки продукції бджільництва.	12	2	2			8	12				12	
Разом	70	12	10			48	70	2			68	
Усього годин	120	22	18			80	120	4	4		112	

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<i>Тема 1. Основи розведення сільськогосподарських тварин. Оцінка тварин за походженням. Мічення сільськогосподарських тварин.</i>	2	
2	<i>Тема 2. Основи годівлі сільськогосподарських тварин. Облік та оцінка якості грубих та соковитих кормів</i>	2	1
3	<i>Тема 3. Технологія виробництва та переробки молока. Облік молочної продуктивності та жирномолочності корів, переробка молока.</i>	2	1
4	<i>Тема 4. Технологія виробництва та переробки яловичини. Облік росту та м'ясної продуктивності тварин.</i>	2	1
5	<i>Тема 6. Технологія виробництва та переробки яєць та м'яса птиці. Технологія виробництва та переробки харчових яєць та м'яса птиці на птахофабриках.</i>		1
6	<i>Тема 7. Технологія виробництва та переробки вовни та баранини. Будова та властивості вовни, руна. Якісна оцінка овчин та смушок, переробка продукції вівчарства.</i>	2	1
7	<i>Тема 9. Технологія виробництва та переробки свинини. Відгодівля свиней та технологія виробництва та переробки свинини.</i>	2	1
8	<i>Тема 10. Технологія виробництва та переробки продукції кролівництва. Складання плану паруваль і відлучення молодняку кролів.</i>	2	1
9	<i>Тема 11. Технологія виробництва та переробки продукції бджільництва. Методи визначення якості меду.</i>	2	1
	Разом	18	8

8. Самостійна робота

8.1. Види самостійної роботи здобувача

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години (денна/заочна)	Терміни виконання (денна/заочна)	Форма та метод контролю (денна/заочна)
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	20/62	Протягом вивчення дисципліни	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	10/10	Щотижнево/під час заліково-екзаменаційної сесії	Усне та письмове опитування
3	Підготовка індивідуальних питань з тематики дисципліни	20/10	Щотижнево/під час заліково-екзаменаційної сесії	Усне та письмове опитування
4	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	10/0	1 раз на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
5	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20/22	2 рази на семестр/під час заліково-екзаменаційної сесії	Тестування у системі СОКРАТ
Разом		80/104		

8.2. Перелік питань для самостійного опрацювання (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи розведення сільськогосподарських тварин.	2
2	Основи годівлі сільськогосподарських тварин.	2
3	Технологія виробництва та переробки молока.	2
4	Технологія виробництва та переробки яловичини.	2
5	Характеристика галузі конярства та особливості переробки продукції.	2
6	Технологія виробництва та переробки яєць та м'яса птиці.	2
7	Технологія виробництва та переробки вовни та баранини.	2
8	Технологія виробництва та переробки продукції рибництва.	2
9	Технологія виробництва та переробки свинини.	2
10	Технологія виробництва та переробки продукції кролівництва.	1
11	Технологія виробництва та переробки продукції бджільництва.	1
	Разом	20

8.3. Перелік питань для самостійного опрацювання (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи розведення сільськогосподарських тварин.	5
2	Основи годівлі сільськогосподарських тварин.	5
3	Технологія виробництва та переробки молока.	6
4	Технологія виробництва та переробки яловичини.	6
5	Характеристика галузі конярства та особливості переробки продукції.	6
6	Технологія виробництва та переробки яєць та м'яса птиці.	6
7	Технологія виробництва та переробки вовни та баранини.	5
8	Технологія виробництва та переробки продукції рибництва.	6
9	Технологія виробництва та переробки свинини.	6
10	Технологія виробництва та переробки продукції кролівництва.	5
11	Технологія виробництва та переробки продукції	6

	бджільництва.	
	Разом	62

Орієнтовний перелік тем індивідуальних творчих завдань

Тема 1. Особливості травлення у різних видів сільськогосподарських тварин.

Тема 2. Біологічні та продуктивні особливості різних видів сільськогосподарських тварин.

Тема 3. Теоретичні основи формування молочної та м'ясної продуктивності великої рогатої худоби.

Тема 4. Відтворення поголів'я коней і вирощування молодняка.

Тема 5. Основне обладнання та засоби механізації в тваринницьких приміщеннях, їх використання.

Тема 6. Основні породи корів молочного та комбінованого напрямку продуктивності

Тема 7. Особливості вирощування ремонтного молодняка ВРХ.

Тема 8. Техніка годівлі, догляду та утримання с.-г. тварин.

Тема 9. Потокова технологія виробництва молока.

Тема 10. Механізація водонапування у тваринництві.

Тема 11. Організація племінної роботи у тваринництві.

Тема 12. Оцінка поживності кормів та раціонів.

Тема 13. Класифікація та характеристика кормів.

Тема 14. Енергозберігаючі технології виробництва свинини.

Тема 15. Принципи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин.

Тема 16. Технологія виробництва яєць та м'яса сільськогосподарської птиці.

Тема 17. Технологія вирощування молодняка

Тема 18. Утримування та доїння корів.

Тема 19. Породи ВРХ комбінованого напрямку продуктивності.

Тема 20. Види відгодівлі молодняка великої рогатої худоби.

Тема 21. Заготівля та раціональне використання кормів.

Тема 22. Годівля і утримання коней.

Тема 23. Кінний спорт та його особливості.

Тема 24. Характеристика основних продуктів вівчарства.

Тема 25. Енергозберігаючі технології виробництва молока та яловичини.

9. Методи викладання та демонстрування результатів навчання

- Бесіда, співбесіда, пояснення, інноваційні методи з використанням мультимедійних презентацій.
- Опитування та захист тем.
- Тестування
- Перевірка конспектів (реферати)
- Підсумкова контрольна робота (атестація)
- Залік

10. Форми поточного та підсумкового контролю

- Контрольна робота
- Тестування
- Презентації
- Самопрезентації
- Залік
- Взаємоперевірка

11. Критерії оцінювання результатів навчання

11.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Виконання самостійної роботи	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	10
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Виконання самостійної роботи	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	10
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30

Разом	100
--------------	------------

11.2. Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
01-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за видами навчальної діяльності набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
75-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
60-74%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-59%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
16-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового

12. Методичне забезпечення

1. Царук Л.Л. Технологія виробництва продукції тваринництва. Методичні вказівки до виконання практичних робіт для студентів денної форми навчання. Рівень вищої освіти перший (бакалаврський). Галузь знань 07 Управління та адміністрування Спеціальність 073 «Менеджмент організацій та адміністрування». Вінниця: ВНАУ, 2021. 66 с.

2. Голубенко Т.Л. Технологія виробництва продукції тваринництва: методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт для студентів денної форми навчання зі спеціальності 073 «Менеджмент» у вищих навчальних закладах IIIIV рівнів акредитації. Вінниця: ВНАУ. 2019. 76 с.

3. Голубенко Т.Л. Технологія виробництва продукції тваринництва: програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців зі спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Логістика» у вищих навчальних закладах 3-4 рівнів акредитації. Вінниця: ВНАУ. 2019. 17 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Барановський Д.І., Герасимов В.І., Сокрут О.В. та ін. Свинарство: селекція, технологія. Монографія. Х. Еспада., 2011. 248 с.

2. Бусенко О.Т., Скоцик В.Є., Маценко М.І. та ін. Технологія виробництва продукції тваринництва : підруч. К. : «Агроосвіта», 2013. 492 с.

3. Волощук В. М. Свинарство : монографія. Аграрна наука, 2014. 592 с.

4. Калетнік Г.М., Кулик М.Ф., Петриченко В.Ф. та ін. Основи перспективних технологій виробництва продукції тваринництва. Вінниця, 2007. 584 с.

5. Калетнік Г.М., Пчелянська Г.О. Місце і роль продовольчої безпеки у формуванні економічної безпеки України. Бізнес Інформ. 2014. №2. С 29-33.

6. Костенко В. Технологія виробництва молока і яловичини. 2018. 672 с.

7. Кулик М.Ф., Скоромна О.І., Ткаченко Т.Ю., Разанова О.П. Лізин, консервоване зерно кукурудзи в раціонах свиней, показники забою та якість продукції: монографія. Вінниця: Видавництво ТОВ «Друк», 2022. 180 с.

8. Луценко М.М., Іванишин В.В., Смоляр В.І. Перспективні технології виробництва молока: Монографія. К.: Видавничий центр «Академія», 2016. 192 с.

9. Медведєв А.Ю., Ліннік В.С. Теоретичне та практичне обґрунтування енергозберігаючої технології виробництва яловичини за цілорічного використання консервованих кормів. Луганськ: Елтон. 2011. 224 с.

10. Новгородська Н.В., Соломон А.М., Фабіянська О.Л. Підвищення ефективності виробництва свинини та поліпшення її якості за використання у

раціоні біологічно активних добавок. Монографія : Вінниця: РВВ ВНАУ, 2021. 228 с.

11. Поліщук Т. В., Лютка Г. І., Ушаков В. М. Технологія підготовки корів до літнього утримання. монографія. ВНАУ, 2021. 236 с.

12. Разанова О.П., Голубенко Т.Л., Скоромна О.І. Шляхи підвищення конкурентоспроможності галузі бджільництва у контексті євроінтеграційних процесів : монографія. Видавництво ТОВ «Друк», 2023. 279 с.

13. Самойчук К.О., Кюрчев С. В., Паляничка Н. О. Інноваційні технології та обладнання галузі. Переробка продукції тваринництва. Посібник-практикум. ТДАТУ. К : ПрофКнига, 2020. 252 с.

14. Скоромна О. І., Разанова О. П., Поліщук Т. В., Шевчук Т. В., Берник І. М., Паладійчук О. Р. Науково обґрунтовані заходи підвищення молочної продуктивності корів та покращення якості сировини в умовах виробництва. монографія. Вінниця : ВНАУ, 2020. 174 с.

15. Чудак Р. А, Побережець Ю. М, Ушаков В. М, Бабков Я. І. Вплив кормових добавок та комбікормів на продуктивність та якість м'яса у свиней : монографія. Вінниця. 2021. 202 с.

16. Чудак Р.А., Побережець Ю.М., Лютка Г.І., Купчук І.М. Сучасні кормові добавки у годівлі птиці: Монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2021. 281 с.

17. Шалімов М.О. Інтенсивні технології виробництва продукції тваринництва. Одеса. 2020. 181 с.

18. Ялпачик В.Ф., Загорко Н.П., Паляничка Н.О. Технологічне обладнання для переробки продукції тваринництва: Лабораторний практикум. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017. 274 с.

19. Яремчук О. С., Фаріонік Т. В., Разанова О. П., Скоромна О. І., Ушаков В. М. Наукові підходи обґрунтування щодо використання мікроелементних хелатних сполук за виробництва яловичини в умовах дефіциту мікроелементів : Монографія, 2022. 194 с.

20. Razanova O.P., Farionik T.V., Skoromna O.I. The influence of the type of feeding on meat productivity of young cattle and meat quality. Achievements and research prospects in animal husbandry and veterinary medicine: *Scientific monograph*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. P. 292-326.

Додаткові

1. Ібатуллін І.І., Чигрин А.І., Отченашко В.В. та ін.. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин . Житомир: Полісся, 2013. 422 с.

2. Костенко В.І. Практикум із скотарства і технології виробництва молока і яловичини. К. Урожай, 2017. 400 с

3. Скоромна О.І., Огороднічук Г.М., Голубенко Т.Л. та ін.. Підвищення якості молока – нові перспективи для розвитку харчової галузі Вінниччини. *Продовольчі ресурси*. 2016. № 7. С. 100-106.

4. Постернак Л.І. Перспективи та критерії розвитку галузі конярства в Україні. *Аграрна наука та харчові технології*. 2018. Вип.2 (96). С.230–236.

5. Царук Л.Л. Сучасний стан виробництва продукції птахівництва в Україні. *Аграрна наука та харчові технології*. Вип.1 (95). Вінниця, 2017. С. 159-170.

6. Чудак Р. А, Побережець Ю. М, Ушаков В. М, Бабков Я. І. Вплив кормових добавок та комбікормів на продуктивність та якість м'яса у свиней. монографія. Вінниця. 2021. 202 с.

Журнали

1. Офіційний сайт журналу «Тваринництво України». <https://tvarynnyctvoua.at.ua/>

2. Офіційний сайт журналу «Вісник аграрної науки». <https://agrovisnyk.com/index.php/agrovisnyk>

3. Офіційний сайт журналу «Аграрний тиждень. Україна» <https://a7d.com.ua/>

4. Офіційний сайт журналу «Зернові продукти і комбікорми» <https://grainfeed.onaft.edu.ua/uk/site/page/journal>

5. Офіційний сайт журналу «Корми і факти» <https://agro.press/public/ru>

6. Офіційний сайт журналу «Тваринництво сьогодні» <http://www.ait-magazine.com.ua/>